

SHAKESPEARE

S O N E T E

1996

TRADUSE DE

GABRIEL DONNA

587.009

„BUCUREȘTI“

TIP. „FINANȚE ȘI INDUSTRIE“

N O T Ă

Traducerea de față cuprinde șaptezeci și patru din cele una sută cincizeci și patru sonete scrise de Shakespeare, — și nu la rând. Numerotarea fiecăruia e aceea obicinuită în edițiile moderne.

Dintre toate operele acestui cel mai mare poet al Angliei, sonetele sunt cele mai puțin cunoscute și mai rar traduse.

Motivele s'ar rezuma în următoarea opinie a lui Francis Jammes :

„Aceste poeme sunt de o tristeță funebră, specială lui Shakespeare, răspândită, de altfel, aproape în toate dramele sale. Prin Shakespeare însuși viciul împrumută dela marmurele de mormânt acest fel de inscripții dedicat tristeții. Ficare din aceste sonete îmi pare ca un mausoleu alb, ridicat pe un pământ blestemat și străjuit de narcisi suspecti”.

Traducătorul s'a străduit a nu schimba nimic din materialul — gânduri și sentimente — cu care Shakespeare a ridicat „aceste albe mausolee”. A căutat însă să traducă astfel ca cetitorii să nu se simtă pe pământ blestemat și ca narcisi străjuitori să nu aibă nimic suspect.

Versurile nu sunt totdeauna atât de curgătoare cum le-ar fi dorit traducătorul. Limba engleză are foarte multe monosilabe așa că, într'un poem englez, încapă cu mult mai multe lucruri decât în corespunzătorul său din altă limbă. Și, pe deasupra, Shakespeare, în sonete, e atât de concentrat că înfelesul ades se întunecă.

Prin aceste particularități o traducere în versuri e mult îngreuiată.

Traducătorul are însă consolare că nici versul original nu curge totdeauna pe o albie de fin nisip de aur.

V

Chiar orele ce-alcătuiră, cu măiestrie delicată,
 Acest chip gingaş de la care noi ochii nu putem lua
 Vor deveni nişte tirane ce, cu cruzime rafinată,
 Chiar mândra lor înfăptuire cu'ncetul o vor ruina.
 Căci timpul fără de repaos târăşte vara înainte
 Şi o scufundă'n trista iarnă; — atunci şi frunzele s'au dus,
 De ger abia mai curge seva şi-arar ne mai aduce-aminte
 De frumuseţea 'ntroenită un tragic şi solemn apus.
 Şi de n'ar fi, atunci, a verii îndelungată plămădire
 Prizonieră curgătoare între pereţii de cristal,
 S'ar duce fructul frumuseţii cu-a frumuseţii ofilire
 Si-am perde până şi-aminţirea parfumului acesta al
 Trandafirilor, — dar floarea fecundată — şi sfoliază
 In vânt doar forma iar esenţa împarfumată şi păstrează.

VII

Te uită! — Când din ceaţă iar soarele răsare,
 Cu fruntea lui de flăcări, ai noştri ochi uimiţi
 Cu dragoste-l contemplă şi urmăresc în zare
 Priveliştea măreaţă cu care-s dăruii,
 Şi-apoi, când străluceşte în plina lui amiază,
 E-asemeni tinereţii deschise pe deplin;
 Privirile 'ncântate de focu-î ce creiază
 Se-aştern cu adorare în drumul lui senin.
 Dar când, din culmea-ajunsă, începe să coboare
 Şi 'ncet să se despartă de roditoarea zi,
 Tocmai ca bătrâneţea, — atunci fiecare
 Priveşte 'n altă parte. Ia, dar, aminte şi
 Iubirea preţueşte-o, altfel să-ţi fie teamă
 Că nimenea apusu-ţi nu va lua în seamă.

XV

Când cuget că, pe lume, ființele nu țin
 De cât o scurtă vreme în plină înflorire,
 Că-a stelelor făcute secretă 'nrăurire
 Preschimbă scena lumii puțin câte puțin;
 Că oameni ca și plante se nasc și cresc și merg
 Către desăvârșire chemați de-acelaș soare
 Ce-apoi usucă seva din ce a fost o floare
 Așa că dulci contururi și vii culori se șterg;
 Când cuget, dar, la culmea atât de trecătoare
 Cu-alăta eu mă bucur că ție ți-a fost dat
 Alăta tinerețe deși, neîncetat,
 Din umbră o sfâșie a timpului reci ghiare.
 Dar, în războiu cu timpul, e dragostea-mi ce crește
 Și iar în locu-i pune tot ce el îți răpește.

XVII

(fragment)

Cine-o să creadă versu-mi, în vremuri viitoare,
 Chiar de-ar putea să fie cu grațiile-ți plin,
 El ce ascunde viața-ți ca un mormânt pe care
 Inscripții'e, totuși, ar spune prea puțin.
 Și darurile tale dac'ar urma a spune
 Și cum îți sunt azi ochii, — s'ar murmura încet
 Că n'a putut să fie sub cer așa minună
 Și, surâzând, vor spune: Cum minte-acest poet!
 M'or semui acelor bătrâni fără de minte
 Ce câte verzi și-uscate ne toacă la urechi,
 Tot ce-i al tău, vor spune că's visuri și cuvinte
 Și-o prea înlinsă coardă la cântec foarte vechiu.

XVIII

Să te asemăn, oare, cu ziua cea de vară?
 Mai gingașă ți-i firea și chipu-ți mult mai blând;
 În Maiu, chiar, pier bobocii de-a vânturilor ghiară
 Și scurtă-i viața verii și trece în curând.
 Cel mare ochiu din ceruri adesea-i prea ferbinte,
 Și tot el se închide în nouri alte ori;
 Natura, vreme multă nu știe să alinte
 Frumosul ce creiază — și calcă peste flori.
 Dar vara ta să țină cu tot ce-ți este partea,
 Comorile ce'n chipu-ți a adunat din greu,
 Cu ce-i al tău nu face să se fălească moartea
 Pe când în timp, cu versu-mi, tu te înalți mereu.
 Și cât timp vor fi oameni și ochi ce pot vedea
 Va dăinui și versu-mi ca viață să îți dea.

XIX

O, Timp, de vrei tocește a leului lungi ghiare,
 Păn.ântul fă să 'nghiță ai săi mai dragi copii
 Și colții tu le smulge sălbaticelor fiare
 Și șterge chiar Phoenixul din lumea celor vii.
 Fă vesel anotimpul său trist, cum ți-e și sborul,
 O, Timp cu aripi repezi, fă tot ce vrei sub cer,
 Dar tu, ce nu știi, însă, ce vr'a să zică fiorul,
 De la suprema crimă să te oprești îți cer:
 Pe fruntea-i cea frumoasă să nu-ți preumbli dalta
 Și nici să treci pe fața-i bătrânul tău penel,
 Cu aripa-ți făptura-i să n'o preschimbi în alta
 Ci lasă-o' frumuseții urmașilor model.
 Sau... Timp! tu fă ce-ți place; — voiu duce mai departe.
 Gingașa-i tinerețe în versu-mi fără moarte.

XXI

Aşa, nu mi se 'ntâmplă ca Muzei ceea care
 Se-avântă'n zugrăvirea cântată-a frumuseţii
 Şi care însuşi cerul încearcă să-l coboare,
 Cu el să'mpodobească un chip fragil al vieţii,
 Şi îl împerechiază 'ntr'o mândră — asemănare
 Cu Soarele, cu Luna, cu steaua dimineţii,
 Cu floarea lui April, simbol al tinereţii.
 Cu cele ce au marea şi aerul mai rare,
 Iubirea — adevărată tot adevăr să spue;
 Deci crede-mă, atuncia, că dragostea mea nu e
 Altfel de cât oricare copil născut din mamă,
 Şi nici cu cei Luceferi din cer nu e de-o seamă.
 Mai mult să spună-aceia căror le-ajung cuvinte;
 Eu nu voesc să laud ce n'am a vinde'n minte.

XXII

Nu pot să dau crezare oglinzi-mi că-s bătrân
 Cât timp veşi fi de-o vârstă voi: tu şi tinereţea.
 Atunci, puţine zile simţi-voi că-mi rămân
 Când voi zări, din faţa-ţi, cum trece frumuseţea.
 Căci frumuseţea care te-acopere, e drept
 Că-i haina de afară a inimi-mi ce bate
 In pieptu-ţi cum, de alt-fel, a ta e'n al meu piept.
 Cum pot, dar, de cât tine să fiu de-altă-etate?
 Asupra-ţi veghiază precum şi eu veghez
 Nu pentru mine însă, fiind-că îmi dau seama
 Că inima-ţi purtând-o dator sunt s'o păstrez
 Cu grija ce o poartă copilului o mamă.
 Când inima-mi vom pierde să nu te-astepti la-a ta
 Mi-ai dat'o nu cu gândul 'napoi s'o poţi lua.

XXIII

Ca un actor novice ce tremură de frică
 Și'n scenă-și uită rolul și bâlbâe pierdut,
 Sau ca o fiară 'n care mânia se ridică
 Atât că o 'nlemnește în saltul ei temut,
 Așa și eu, de teamă că mai prejos de tine
 Sunt laudele mele, stau mut și nemișcat
 Și sufletu-mi nu poate să zugrăvească bine
 Imaginea de care e-atât de 'mpovărat.
 Dar dacă cuvântarea măiastră îmi lipsește
 Să-mi fie scrisul solul tăcut și înțelept
 Și care, de cât vorba, mai viu destăinuiește
 Ce simt eu pentru tine și ce, în schimb, aștept.
 Deci, în iubirea mulă învață să citești,
 S'auzi din ochi iubirea îndeamnă să iubești.

XXIV

Ochii mei, cu râvnă, pe pictorul făcură
 Și'n inima mea chipu-ți au zugrăvit fidel,
 Iar corpul meu e rama ce 'ncinge cu căldură
 Portretu 'n perspectiva adâncului din el.
 Și trebuie prin pictor să vezi ce 'ndemânare
 Avu și unde-anure imagina-ți o am
 În sânu-mi ca 'ntr'o boltă de-altar și care are
 Ferestre minunate cu ochii tăi ca geam.
 Să vezi, acum, cum ochii servesc pe fie-care:
 Ai mei pictară chipu-ți iar, pentru mine, — ai tăi
 Ferestre sunt prin care cel al iubirii soare
 Te vede și, în juru-ți, se bucură 'n văpăi.
 E-o lipsă 'n arta cu care redau firea:
 Ce văd pot să picteze nu însă și simțirea.

XXVI

Tu care dragostea-mi supuseși, vezi cum de blânda-ți stăpânire
 Alătea merite, puternic, întreaga-mi ființă-au legat
 Și îți trimet această scrisă solie — nu ca să-ți înșire
 Cuvinte, ci ca datoria-mi s'arate cât ți-am închinat.
 O 'ndatorire atât de-adâncă pe care mintea mea cea slabă
 De sigur că nici pe departe așa cum simt nu a redat
 Dar tot ce a uitat să spună iubirea mea, înceată roabă,
 Le vei ceti tu printre rânduri cu al tău cuget luminat.
 Așa că tu, Luceafăr care întreaga-mi viață cârmuește,
 Imbogăți-vei, întregindu-l, și cugetul meu cel sărac
 Iar inima-mi, acum sfioasă de mărturia ce 'ndrăsește,
 De tine demnă 'n frumusețe vei ajuta ca să o fac.

Și-atuncea, da! — cu măestrie să strig iubirea-mi o să pot
 Dar pân'atunci o'ngân cu teamă și cumpătul îmi perd de tot.

XXVII

Sfârșit de oboseală spre patu-mi mă grăbesc
 Să dau odihnii trupu-mi de-atâta drum muiat,
 Atuncea, însă, 'n capu-mi pe un alt drum pornesc
 Și mintea-mi se frământă când trupu-i nemișcat.
 Gândirile-mi, departe de unde mă găsesc,
 Cucernice, spre tine, pornesc neîncetat
 Și ploapele-mi deschise îmi țin ca să privesc
 Ceea ce văd și orbii cu ochiul lor secăt.
 Numai, că 'n întunec cu mintea-mi te găsesc
 Pe tine chiar pe zidul de neguri suspendat
 Ca o icoană scumpă ce, ca un dar ceresc,
 Întinerește noaptea cu chipu-i luminat.

Vai, pentru mine ziua și noaptea pentru tine
 Trudesc eu corp și minte și-odihna nu mai vine.

XXVIII

Cum, dar, m'aş m'ai întoarce la tine'n bună stare
 Eu care de odihnă de-o vreme sunt lipsit,
 Şi când povara zilei nici noaptea capăt n'are
 Ci noaptea ca şi ziua veghez neconţinut.
 Deşi duşmane, ele, abia-şi aşteaptă rândul
 Şi parc'ar fi 'nţelese aşa mă chinuesc
 Cu muncă aspră una iar cealaltă cu gândul
 C'atâta de departe de tine mă trudesc.
 Ca să 'mbunez eu ziua îi spun că eşti un soare
 Putând să-i dea lumina ce-i fură norul des
 Şi nopţii-i mint, spre a-i place, că, vai, nu eşti tu care
 Dai bolţii înstelate un farmec mai ales.
 Şi totuşi, nu vrea ziua măhnirea mea s'aline
 Şi nici noaptea s'adoarmă adâncu-mi dor de tine.

XXIX

Când, rău văzut de oameni, cu un destin amaric,
 Eu bietul singuratec plâng starea 'n care sunt;
 Când mutul cer eu tulbur cu strigătu-mi zadarnic,
 Când văd cum sunt pe lume şi soarta-mi blestem crunt,
 Doresc să am, ca unii, speranţe în mai bine,
 A altora avere, al altora talent,
 Prietenii ca şi alţii şi-altfel m'aş vrea pe mine...
 Nimic din toate-acestea în sarbădu-mi prezent!
 Dar când, în copleşirea aceasta a tristeţii,
 La tine îmi duc gândul de-odată mă ridic
 Şi, ca şi ciocârliă în faptul dimineţii,
 Cânt imnuri către ceruri ne mai dorind nimic.
 Căci dragostea-ţi mi-aduce atâta bogăţie
 Că n'aş vrea să schimb starea-mi nici pe-o împărăţie.

XXX

Trezind trecutul care doarme în mintea mea îngândurată
 Și-al vocilor de odinioară reînduioșat ecou,
 Absența — atâtor chipuri scumpe mă'nfiorează și, din nou,
 Plâng vechile-mi dureri și clipe pierdute'n vremea né'ndurată.
 Se'neacă ochii mei sub ploape de mult de lacrimi desvățate,
 Gândind la prețioși prieteni dați recei păci din Univers,
 Remprospătez sub calde lacrimi iubiri ce'n inima-mi s'au șters
 Făr'de speranță — evoc surisuri rigidității condamnate.
 Mă lamentez și-acum asupra de mult trecutelor lamente
 Și, din durere, în durere, refac în tristele momente
 Întregul șir de suferințe pe care iară-și le trăesc.
 Cum par-că-ar fi întâia oară că le trăesc, dar când opresc
 La tine gându-mi simt trecutul încet că 'ncepe să dispară,
 Sfârșitele dureri reintră în somnul de odinioară.

XXXI

Încredințat e ție întregul vieții mele,
 Îmbogățit e sânu-ți cu 'ntregul meu trecut
 Și-acolo locuește iubirea mea cu-acele
 Iubiri de altădată ce moarte am crezut.
 Oh, câte sfinte lacrimi și câte-adânci suspine
 Durerea celor duse din sufletu-mi a stors!
 Azi scumpele imagini te regăsesc în tine
 Și dragostea-mi de ele la tine s'a întors.
 Tu ești o raclă 'n care iubirile 'ngropate
 Au pus a lor trofee scăpându-le din scrum,
 Tot ce-au avut din mine sunt ție azi lăsate,
 Ce-a fost atâtor altor numai al tău e-acum.
 Iubitele imagini azi le revăd în tine
 Și cum ești ele toate întreg mă ai pe mine.

XXXII

De vei trăi și'n urma acelei crude zile
 Când eu voiu fi, în groapa-mi, în pulbere schimbat
 Și când, din întâmplare, vei da de-aceste file
 Cu versuri ce 'ndrăgitul de tine a rimat,
 Compară-le cu-acele ce pe atunci s'or scrie
 Și, dac'ar fi 'ntrecute de viitori poeți,
 Păstrează-le de dragu-mi, ori cât de slab să fie
 Ritm și rimă-alături de-a altor frumuseți.
 Și, să-ți mai spui tu, încă, cu dragoste, în tine:
 De-ar fi trăit și muza-i s'ar fi desăvârșit
 Mergând la pas cu timpul și, nu 'un oare-cine,
 Poetu-mi ar fi poate azi cel mai strălucit.

Dar fiind-că'i dus acuma și alții scriu mai bine,
 Mi's dragi ei pentru artă iar dânsul pentru sine.

XXXIII

Atâtea diminețe slăvite am văzut
 Cu ochiul lor cel falnic munți, piscuri mângâind,
 Imbrățișând câmpia cu-al razelor sărut
 Și palidele ape cu ceruri poleind.
 Și-apoi acelaș soare îngăduie ca nori
 Urâți să urâtească cereasca față-a sa.
 Și-așa ne părăsește mânăniți, adeseori,
 Furiș în spre apusu-i cătând a se lăsa.
 Așa 'ntr'o dimineată și Soarele-mi luci,
 Pe fruntea-mi ridicată, cu toată slava lui;
 Dar vai, o oră numai în ceru-mi străluci.
 Și mi-l ascunse norii ca norii cerului.

Dar dragostea-mi nu-i face vr'o vină de vr'un fel:
 Căci soarele din ceruri cu pete e și el!

XXXIV

De ce-ai promis o vreme senină și 'ndelungă
 Și m'ai făcut pe drumuri să plec fără manta,
 Și lași, apoi ca norii din urmă să m'ajungă
 Lipsit de călăuza ce-i strălucirea ta?

Căci nu-i destul ca raza-ți o clipă să rămână
 Ici colo ca să usce un chip de ploi plecat

Și cine poate duce la buzele-i o mână

Ce rana 'nchide fără să o fi vindecat.

Că-ți pare rău în urmă durerea-mi nu alină,

Căință ta nu poate să șteargă ce-ai făcut;

Nu mângâe mahnirea acelu ce-i de vină

Pe cel ce poartă crucea ofensei din trecut.

Și totuși, ah!, de dragu-mi sunt cele lacrimi ce

Din ochi-ți cad, — și ele răscumpără orice!

XXXV

De ce-ai făcut spre jalea-mi nu te mâhni într'una;

Au spini și trandifirii, isvorul clar — noroiu,

Eclipse, nori. pătează și soarele și luna

Și 'n sânul florii dalbe găsim, ades, puroiu.

Greșeli cu toții facem, — chiar eu greșesc acumă

Când vina ți-o acoper cu atâtea pilde dragi

Și mă corup eu însumi ca să mai rup din suma

Păcatelor a căror urmări nu tu ie tragi.

Greșala-ți, nențeleasă, o iau asupra-mi toată;

Potrivnic, tot de-odată și-apărător îți sunt

Și 'ncep eu, împotriva-mi, o aspră judecată;

Iubirea și necazul în mine luptă crunt.

Și-așa mai mult mă leagă a lacrimelor ploae

De dragostea mea care de sine mă despoae.

XXXVI

Noi amândoi mai bine-i ca să rămânem doi
 Deși iubirea noastră întreagă-i numai una,
 Așa ca, nu 'npreună, ci eu să 'ndur nebuna
 Bârfeală care, altfel, ar râde de-amândoi.
 Pe căi deosibite menirile ne 'mping
 Iubirea noastră totuși, e-o flacără unică
 Și sorții vieții noastre 'n nimic nu o ating
 Dar multe scumpe clipe de dragoste ne strică.
 De-acum mă voiu preface că nu știu cine ești
 Ca vina-mi să n'o 'mpartă cu tine reaua lume;
 Cu-atenția-ți, în lume, nici tu să mă cinstești
 Ca stima să n'o piardă, prin mine, al tău nume.
 Nu-mi mai zâmbi 'ntre oameni, ori cât mi-ar fi de greu.
 Cu chipul tău și bunu-ți renume e al meu!

XXXVII

Precum un tată, strâmb de vârstă, se bucură de a vedea
 Copilul sau, vioiu în fapte de tinerețe svăpăiată,
 Așa și eu, sărman ologul, cum a voit'o soarla mea,
 Mai am o bucurie numai, ești tu cu firea ta curată.
 Căci dac' avere, minte, rangul și frumusețe... glas ceresc,
 Sau una din aceste toate, sau toate, sau mai multe încă,
 Pe-a ta voioasă tinerețe sunt nestemate ce sclipesc,
 Eu mă fălesc și-mi țin în suflet cu ele dragostea-mi adâncă.
 Și nu mai sunt, atunci, umilul cel șchiop, cel trist și cel sărac
 Căci simt în mine cum svâcnește din nou 'nvioratul sânge,
 Cu umbre de pe-a tale daruri eu chipul ȋarăși mi-l refac
 Și însăși viața-mi e oglindă ce mândra-ți glorie răsfrânge.
 Și de ar fi să fie daruri nebănuite ce-ți lipsesc
 Ți le doresc, prin ele toate pe mine, doar, mă fericesc.

XXXVIII

Nevoe n'are muza-mi ceva să născocescă
 Cât timp respiri tu care torni clară 'n versul meu
 Ființa ta ce poate talent să dăruiască
 Chiar ori și cărei pene și-oricărui spirit greu.
 Deci ție mulțumește-ți, atât, și numai ție
 Când ochi-ți văd în scrisu-mi ceva din prețul lor
 Căci care ar fi mutul ce 'n glas să nu-și revie
 Când tu faci ca cuvântul să fie așa ușor.
 Fii, deci, a zecea muză. — Ca celelalte nouă,
 Pe cari le chem poeții, mult mai de preț imi ești;
 Ajută, deci, poetu-ți ca, în simțire nouă
 Și'n ritmuri fără moarte, să facă să trăești.
 Și dacă nimeni versu-mi, în timp, nu va uita
 A mea să fie munca iar gloria a ta.

XLIV

Să fie numai cugetare ființa-mi nedesăvârșită,
 Desfidătoarele distanțe n'ar mai opri grăbitu-mi mers
 Și'n ciuda lor, atunci, ori unde ai fi în vastul univers
 M'aș transporta într'o clipea'ă din depărtarea întin'tă.
 Ale pământului limite, de tine cele mai departe,
 Ce mi-ar păsa picioru-mi dacă ar fi silit să calce-atunci;
 Aeriana mea gândire ar trece mări și munți și lunci
 Cu graba'n care trece dorul spre locul care ne desparte.
 Și mă ucide gândul vecinic că nu's făcut din cugetare
 Ca poștiile să nu poată nici un moment să ne separe,
 Că a voit să fiu doar apă și lut destinul nostru crunt,
 Așa că trebuie, 'n mâhnirea-mi, s'aștept a timpului plăcere
 Și storc acestor elemente atât de grele, grosieră
 Doar lacrimi, semn al îndoitei sc'avii în care vecinic sunt.

XLV

Căci, dintre elemente, ace'elalte două
 Cu tine's: foc și aer, ori unde mi-ar fi locul;
 Și aerul e doru-mi și gându-mi este focul
 Și cât îmi sunt de scumpe și bune amândouă!
 Căci, când aceste două iuți elemente's du e,
 Trimise într'o nouă de dragoste solie,
 Rămân doar lut și apă ce în melancolie
 Și'n moarte se scufundă, destinului supuse.
 Dar, iarăși, lut și apă se 'nsuflețesc, căci iată
 Că s'a întors solia pe repede-a aripă
 De buna-ți sănătate îmi spune și, o clipă,
 Spre marea-mi mulțumire, imagina-ți mi-arată.
 Ascult și văd, mă bucur, dar repede 'ngrijat
 Iar le trimet la tine și sunt iar întristaț.

XLVI

Și inima-mi și ochii vor să se rășboiască
 Neștind cum să te 'mpartă pe tine, pradă grea;
 Pe inimă vor ochii de chipu-ți să lipsească
 Iar inima i-oprește să te privească 'n ea,
 Și inima pretinde că ea te are 'n pază
 Iar ochii nu au voe să vadă în altar;
 Potrivnicii spun, însă, că inima visează
 Căci numai lor li-i dată făptura ta în dar.
 Și, astfel, fu nevoie să vie 'n întrunire,
 Ca să închee cearia ce nu se mai sfârșea,
 Un tribunal de gânduri ce, fără părtinire,
 A judecat și apoi a hotărât așa:
 Al ochilor e chipu-ți, cum ei îl înțeleg,
 Iar inimii, ca parte, e sufletu-ți întreg.

XLVII

Cu inima mea ochii se prinseră tovarăși
 Pe bunurile tale păstrate 'n fundul lor;
 Când ochii mei de line înfometați sunt iarăși,
 Când inima-mi suspină de dragoste și dor,
 Cu chipul tău dintr'înșii ochi-mi se ospătează
 Și inima invită la astfel de banchet
 Iar inima, la rându-i, la sine-i desfătează
 Cu dulcele iubirii și gânduri de poet.
 Și-așa, când cu simțirea-mi, când cu a ta icoană,
 Chiar când tu ești departe nu poți ca să-mi lipsești
 Căci tu nu poți întrece a gândurilor goană
 Iar eu fiind cu ele mereu cu mine ești.
 Și dac'adorm o clipă icoana-ți le trezește
 Și inima eu ochii iar se 'ntovărășește.

L

Ce greu îmi pare drumul! — M'opresc la vr'o răscruce
 Și stau la tot popasul pe drumul ce urmez
 Și-mi spun: cu câte poștii 'nainte mă voiu duce,
 De dragoste-mi, cu-atâtea, vai mă îndepărtez.
 Și calul meu, sărmanul, tot greul care zace
 In mine abia poartă, trudindu-se la pas;
 Instinctul par-că-i spune că graba nu mi-ar place
 Când drumul, de la tine, mai lung e ceas de ceas.
 Insângeratul pinten, pe care, cu mânie,
 I-l pun ca să iușească, de nici o treabă nu-i
 Ci-l face ca să scoată un geamăt care, mic,
 Mai dureros îmi este ca pintenul meu lui.
 Căci geamătul acesta iar îmi aduce-aminte
 Că'n urma-mi stă norocul iar grijile 'nainte.

LIV

Cu cât, oh, frumusețea se face mai frumoasă
Când cu fidelitate s'a mai împodobit;

De grații plină-i roza și, totuși, mai grațioasă
Ne pare când parfumul-i subtil am mirosit.

Măceșii au o față ca și a rozei vie

Și tot pe spini, ca dânsa, bobocii își ridic,

Ca dânsa se desmiardă în vântul ce adie,

Dar numai cum arată li-i meritul unic.

De-aceea rar un flutur curtează a lor floare

La-a cărei moarte nimeni nu are un cuvânt;

Cu roza, însă-i, altfel. Mai tare, când ea moare,

Părerii de rău parfumul-i împrăștie în vânt.

Așa și când sfârșitul asupra-ți o să vie

Va fi fidelu-ți suflet schimbat în poezie.

LVII

Cum sunt, pe viață, robu-ți ce pot de cât s'aștept,

Ca să mă 'nchin în fața-ți, minutul care-ți place.

Și chiar dac' așteptarea apasă al meu piept

Ceva, făr' de poruncă-ți, în slujba-ți n'am a face.

Nici nu 'ndrăsnesc să blestem că trec așa de 'ncet

Ceas după ceas ce-mi pune răbdarea la 'ncercare.

Nici cuget că-mi treci cupa cu fiere și oțet

Când mâna ta întinsă i-un ordin de plecare.

Nici vorbă să 'ntreb gându-mi gelos ce drumuri iei.

Pe unde-ai fi... și fără de mine ce faci oare

Ci trist rob, cuget numai ce fericiți sunt cei

Ce au noroc să-ți iasă ție'n întâmpinare.

Vezi cât e de nebună iubirea mea de tine

Căci, ori și ce ai face în cugetu-mi e bine.

LIX

De-i drept că nou nu-i nimica și ca a fost și-odinioară
 Tot ce există-acum pe lume, cât e de-adânc decepționat
 Al nostru creer care'n munca creării s'a împovărat
 Ca un copil născut alt-dată ce intră'n viața-a doua oară.
 Istoria-ar putea, ducându-mi 'napoi privirea în mirare,
 Cu vr'o cinci sute vaste curse ce bunul soare-a săvârșit.
 Imaginea-ți să îmi arate, în vr'un in-folio 'nvechit,
 De-i drept că-avuse al tău suflet o altă'ntâie înca nare?
 Să pot vedea ce vechea lume spunea, 'nainte de-a apune,
 De capul de-operă — al naturii ce este forma ta, minune,
 Și dacă astă-zi noi, decadem ori progresăm înfloritor.
 Ori dacă lumea se repetă? — Sunt sigur, însă, de odată:
 Acele minți înflăcărâte au dat, în dusul altădată,
 La mai puțin perfecte chipuri ca tine laudele lor!

LX

Ca valurile ce se'ndreaptă spre piatra malului ferbinte
 Așa și ate noastre cîrpe spre a lor moarte se grăbesc,
 Schimbându-și locul, fiecare, cu cea ce merge 'nainte.
 Se-aleargă fără de odihnă și spre sfârșit se urmăresc,
 Ajunsă'n valul de lumină în care ființa se'ncheagă,
 Se urcă Nașterea spre culmea splendorii ce i s'a menit,
 Eclipse'ntortochiate apoi în contra gloriei ei se leagă
 Și timpul sfarmă-acele bunuri ce însuși el a dăruit.
 Străbate timpul fără milă în trandafirul tinereții,
 Și 'ntr'insa chiar săpând el face mormântul trist al frumuseții.
 Rozând minunea cea mai rară ce cerurile-a zămislit;
 Nimic nu poate să reziste nici timpului nici coasii sale;
 Dar versul meu ce trâmbețează și lauda-ți și-a tale fale
 În ciuda lui, și pe de-asupra-i, rămâne vecinic neclintit.

LXI

E voia ta ca, noaptea, imagina-ți să-mi ție
 Deschis în întunec al meu ochiu obosit?
 Tu îmi dorești ca somnul mereu stricat să-mi fie
 De umbre care-ți seamăn și vin neconținut?
 E spiritul tău însuși, trimis de tine'ncoace,
 Ce'n juru-mi rătăcește și'n gându-mi e prezent,
 Spion al gelozii-ți ce nu vrea să-mi dea pace
 Când însăși ea nu poate s'adoarmă un moment?
 Vai, nu, — ori-cât, iubirea-ți nu e atât de mare;
 E dragostea ce-mi ține deschis ochiu-obosit,
 Iubirea mea ce, paznic nocturn în aiurare,
 Din zori în zori veghează un dor nețărnut.
 Deștept stau pentru tine, tu ții deschise ploape
 De mine-așa departe, de alți-atât de-aproape!

LXII

Amorul propriu stă în ochi-mi, acest păcat ne'nlăturat,
 Și sufletul îmi stăpânește, din însuși trupu-mi face parte
 Și pentru-această vină nu e vre-o măsură de luat,
 Atât e de'nrădăcinată în fundul inimi-mi deșarte.
 Mai grațioasă decât fața-mi o altă față'n lume nu-i;
 Nu-i formă ce de o potrivă cu perfecțiunea mea să fie;
 Orgoliu-mi se prețuește și nu dă voe nimănui
 În farmece firești și scumpe să se asemuiască mie.
 Însă când m'arată-oglinda așa cum sunt în adevăr
 Azi, vestejit, uzat de anii ce-au șters culorile de alt-dată,
 Văd că'n dreptate mă dezmințe și'n desperare adâncă săr
 Din multă laudă'n disprețul persoanei mele adorate.
 Pe tine, dar, — ce-mi ești în suflet, eu laudam, atunci, în mine;
 Dând tinereța frumuseți-ți slăbitei, proprii-mi ruine.

LXIV

Când văd că Timpul aspru, cu nendurata-i mână,
 Mândria-atâtor vremuri în sine-a îngropat,
 Cum peste-atâtea temple ruina e stăpână,
 Cum bronzul nemuririi, chiar el, e sfărâmat;
 Când văd cum valuri-valuri, din nesăţioasa mare,
 Rod fără preţet malul de care se fărâm
 Şi-aiurea cum uscatul împinge, cu răbdare,
 Chiar marea mai departe născând un nou tărâm;
 Când văd cât de adesea chiar firea e schimbată
 Şi cum imagini scumpe în minte aburesc,
 Mă pun să rumeg gândul c'odată şi odată
 Cu dragostea-mi adâncă odat'o să sfârşesc.
 Ca moartea-i gându-acesta; începe să mă ardă
 Şi plânge-acum că are ce trebuie să piardă.

LXV

Nici bronzul, nici granitul, nici ale mării ape,
 Nimic nu poate-a Morţii urgie să înfrunte;
 Cum poate frumuseţea, așa dar, ca să scape,
 Ea care e plăpândă ca floarea cea de munte.
 Cum ar putea mirosul de miere-al primăverii
 S'adie când e iarnă şi 'ncepe ca să ningă;
 Când munţi se sparg fărâme, ei culmi ale puterii,
 Nimic nu mai există ca Timpul să învingă.
 Şi-aşa stau dus pe gânduri! această frumuseţe
 Ce Timpul a creiat'o, vai, cine o să poată
 Ca Timpului s'o smulgă?... sau cine-o să-l înveţe
 Ca să respecte-o faptă ce-i gloria lui toată!
 Vai nimeni n'o să poată, afară de-o minune:
 Că, peste Timp, cerneala-mi iubirea mea va spune.

LXIX

Tot ceea ce, cu ochii, se vede clar la tine
 E-aşa că n'ar vrea nimeni ceva a fi schimbat
 Şi, într'un glas, prieteni îţi dau ce se cuvine
 Şi nu neg nici duşmanii ce-i adevăr curat.
 Te laudă cu toţii cum eşti pe dinafară
 Dar, tot acele glasuri, noi înţelesuri scot
 Când se încerc să vadă cu mintea lor uşoară
 Mai mult de cât ce ochii să le arate pot,
 Căci vor şi'n frumuseţea din suflet să-ţi privească
 Dar văd ce-ţi este 'n suflet cu sufletele lor
 Ce doar grosolănie pot ca să răspândească
 Şi dau până şi rozei un miros de mohor.
 Ce e prea fin mulţimea nu poate să pri eapă,
 Sfâşie ce nu poate în sufletu-i să 'nceapă.

LXXI

Când voiu muri, — tu ochii să-ţi ştergi, neapărat,
 Indată ce'nceta-va şi clopotul cucernic
 De a vesti în lumea cea rea că am plecat
 Să locuiesc în noapte, cu viermele nemernic.
 Nici să-ţi aduci aminte, cetind aceste rânduri,
 De mâna ce le scrie căci te iubesc aşa
 Că n'aş vrea să vin iarăşi în ale tale gânduri
 Şi'n inima ta bună spre-a nu te întrista.
 Şi iarăşi, dac' odată tu versu-acest citeşti,
 Când eu voiu fi în groapa-mi o mână de pământ
 Nici numele scump fie să nu mi-l mai rosteşti
 Ci lasă-l dat uitării, ca chipul din mormânt,
 Căci lumea-această crudă ce ţi-ar pătrunde plânsul
 Ar râde şi de tine cum şi de mine dusul.

LXXII

De teamă ca nu lumea să ceară de la tine
 Să-i spui de ce-mi porți dragul și după ce-am murit.
 Tu să mă uiți cu totul și ast-fel e mai bine
 Căci n'ai găsi 'n vr'un merit răspunsul potrivit.
 Și doar din pietate ai spune vre-o minciună
 Impodobindu-mi însul cu însușiri ce nu's,
 Cu laude pornite din inima ta bună
 Mărind puțin-mi merit de dragul celui dus.
 Și n'aș vrea ca'n iubirea-ți ce-i sinceră, știu bine,
 S'apar un altul care puțin mi-ar semăna,
 Deci lasă să se 'ngroape și numele-mi cu mine
 Să nu avem tristețea de a ne rușina

Eu pentru că în merit puțin am prețuit,
 Tu pentr c'ai știut'o și totuși m'ai iubit.

LXXIII

Tu poți privi în mine cel timp din an închis
 Când rare-atârnă frunze, în urma dusei veri,
 Pe crângi ce bat ruina acelu paraclis
 Pe care păsărele cântau mai până eri.
 Tu poți privi în mine al unei zile-amurg
 Ce, după dusul soare, se pierde la apus
 Treptat, treptat în noapte cu clipele ce curg,
 În noapte, sora morții cu pacea ei de sus.
 Când tu te uiți la mine vezi jarul unui foc
 Ce zace'n tinerețea-i — o mână dor de scrum,
 Ca'n patul lui de moarte pe care-acelaș smoc
 De flacări ce-l nutrise-l'a mistuit acum.

Tu vezi și-atunci, la gândul c'ai să mă pierzi curând
 Să mă iubești mai tare e singurul tău gând.

LXXIV

Dar ai o mulțumire: când mă vor duce peste
 Hotarul lumii soarta, amânduror stăpână,
 Viața mea, închisă în versurile-aceste
 Ca și un scump memoriu, cu tine-o să rămână.
 Voiu retrăi în ele; când vei deschide cartea
 Voiu fi, ca și-altădată, alături de tine;
 A humei e doar huma, aceasta îi e partea,
 Dar ce-i mai bun în mine, un suflet, ți-apartine.
 Vei pierde numai crumul ce viața o să lase
 La viermii lacomi pradă, sărmâne oseminte,
 O lasă cucerire a furișatei coase,
 Nedemă de curata-ți aducere aminte.

În noi, de seamă numai, e sufletul și-al meu
 Va fi pe lângă tine, șupusul tău mereu.

LXXV

Ești gândurilor mele cum vieții e hrana,
 Ori cum e-o ploaie caldă de vară pe ogor;
 Ca să te am, în mine e-o luptă ca'n tirana
 Sgârcenie ce luptă cu-al bunurilor dor.
 Acum, ca cel ce are, sunt mândru și acumai
 O spaimă că avutul cum-va mi s'a furat;
 Acum aș vrea cu tine să fiu eu singur numai,
 S'apoi aș vrea ca lumea să vadă ce mi-i dat.
 Ca un flămând, mi-i teamă din ochi a nu te perde
 Și alte ori de chîpu-ți aproape sunt orbit;
 Când tu nu ești acolo nici câmpul nu e verde
 Și nici șenin nu-i cerul când tu nu l'ai privit:
 N'am altă bucurie de cât ceea ce-mi dai
 Și când gândesc c'aș perde-o rămân lipit de grai,

LXXVI

De ce mi-i simplu versul, lipsit de-orice podoabă
 Și pare tot acelaș în ritmul demodat?
 De ce, la pas cu timpul, n'am făurit în grabă
 Imaginele rare, cuvânt și ritm ciudat?
 De ce o țin tot una și iarăși tot aceea
 Și nici pentru renume nimic nu inventez,
 Așa că cele spuse sunt pentru alții cheia
 Ce-arată de la cine-s și cui le adresez?
 O, dragă, eu scriu ast-fel căci scriu numai de tine
 Ce'n dragostea-mi resună ca singurul ecou;
 Vechi vorbe 'n haine nouă îmi pare că stau bine,
 Ca dragostea mea veche ce-mi face-un suflet nou,
 Cum vechiu și nou zilnic e soarele de sus
 Iubirea mea tot ast-fel, va spune ce-a mai spus.

LXXVII

Oglinda îți va arăta cum frumusețile dispar,
 Cadranul tău cum curg în urma-ți neprețuitele minute;
 Fixându-se pe-aceste pagini melancoliile avute
 Și'ntreg trecutu-ți, — o poemă va fi albumul dat în dar.
 Acele cute ce oglinda multiplica-va an cu an
 În minte zilnic 'ți va aduce mormintele între-căscate;
 Te va'nvăța că orice clipă recade în eternitate
 Aluneca'ul pas al umbrei pe cifrele de pe cadran.
 Ca să-l rentorci, încredințează acestor goale albe file
 Gândirile-ți și ale tale bătăi de inimă fragile
 Și tot ce poate ca să piardă supra'n cărcatul suvenir;
 Memoriile — aceste — odată, vor fi un suflu de zefir
 Readucând din fundul vremei ado'escențele — adorate,
 Sonorități de guri unile și visuri de eternitate.

LXXVIII

Te-am invocat atât de-adesea pe tine, muza mea unică,
 Și-atât de multă mulțumire găsiu în ce mi-ai inspirat
 În cât și alte pene-acuma poemele lor îți dedică
 Și laudele ta'e'n versuri în lume au împrăștiat,
 Căci ochii tăi cari insuflă și însuși mutului să cânte,
 Ei ce a sufletelor neguri cu facla lor au luminat,
 Noi pene dau și noi avânturi atâtor aripe frânte
 Și științei posomorâte ei grație au învățat.
 Și totuși tu numai în scrisu-mi să pui a ta mândrie toată
 Căci lui îi ești nu numai ținta ci și un nesecat isvor
 Iar poezia lor cu tine de este înfrumusețată
 E fiind-că la frumusețea-ți vor să înalțe arta lor.

Dar mie-mi ești întregă artă și ca o facă luminezi
 Neștiința mea în drumul către desăvârșirea ce 'ntrupezi.

LXXIX

Pe când mă bucuram eu, numai, de grațiile-ți delicate
 Atunci și versurile-mi numai aveau din grația-ți ceva.
 Dar astăzi ritmurile mele sunt într'atât de încurcate
 Că trebuie și eu și muza-mi să facem loc altcuiva.
 Cu strânsă inimă văd bine că 'nfățișarea ta cerească
 E demnă de vre-o altă pană mai prețioasă ca a mea;
 Dar tot ce ar putea poetul în lauda-ți să născocască
 Va fi 'mprumuturi de la tine ce'n versuri îți va 'napoia.
 Căci dacă laudă virtutea, — ea este în a ta purtare;
 Descrie oare frumusețea? — E pentru că el te-a văzut.
 Va căuta, așa, zădarnic vre-o însușire oare-care
 Pe care tu de mai 'nainte deplin să nu o fi avut.
 Dar pentru cele ce el spune tu n'ai de ce să-î mulțumești
 Căci tu știind ce-ți datorează ar fi ca tot tu să-ți plătești.

LXXXVII

De fard că ai nevoie eu n'am crezut vr'odată,
 Așa că frumusețea-ți să 'ncarc n'am încercat;
 Așa cum o văd ochii și simplă și curată
 Intrece ori ce-ar spune-un poet înamorat.
 La ce bun ca, spre slava-ți, să caut comparații
 Când însăși frumusețea-ți e cel mai bun poet?
 Prezența-ți ar desfide, cu ale sale grații,
 Cel mai îndemânatec și 'nflăcărat portret.
 Tăcerea ce-mi impută voioasa-ți tinerețe
 Mă 'nalță mult asupra-mi și nu spun un cuvânt
 Căci mut fiind eu nu pot să stric din frumusețe
 Ca cei ce vrând da viață prepară un mormânt.
 Cu mult mai multă viață e'n ochii-ți răzător
 De cât pot ca să pună poeții'n versul lor.

LXXXVIII

De vrei să-ți calci tu ale iubirii jurăminte
 Și să-mi arăți în ochi-ți dispreț fără 'nconjur,
 Voiu fi cu tine 'n contra-mi, în fapte și cuvinte,
 Spre-a-ți proclama virtutea, cu tot al tău sperjur.
 Știindu-mi slăbiciunea, mai bine de cât tine,
 Greșelile-mi ascunse am să-ți istorisesc
 Așa ca, în disprețu-ți, pierzându-mă pe mine
 Tu să câștigi în partea-ți pe cei ce mă hulesc.
 Dar și'asa câștigul tot mie o să-mi vie
 Căci gândurile-mi toate în jurul tău trăesc
 Și relele ce-aș pune în socoteală mie
 NNălțându-te pe tine pe mine mă servesc.
 Și inima-mi atâta tot pentru tine bate
 Că vrea, chiar împotriva-i, tot tu să ai dreptate.

LXXXIX

Că tu mă lași de-acum 'nainte, pentru-un defect, ori care, spune
 Și însu-mi eu acuzațiunea-ți în gura mare o susțin;
 Tu zi că șchioapăt și îndată, spre-a dovedi-o pe deplin,
 Voiu șchiopăta, făr'de revoltă la tot ce'n sarcina-mi vei pune,
 Ca să acoperi cu pretexte ruptura ce dorești în fine,
 Tu n'ai să poți nici jumătate să faci din cele ce-am să fac
 În defavoarea-mi, și eu însu-mi, voința ta ca să împac,
 Eu dragostea-mi voiu sugruma-o din marea-mi dragoste de tine.
 Din preumblările-ți lipsi-voiu și numele-ți cu care nu e
 Vr'un altu-asemenea de dulce, n'o să mai las să se depue
 Pe gura-mi ca vr'o neplăcere fără de voe să nu-ți fac
 Vorbind de-o veche legătură. Asigură-te pentru tine
 Eu voiu pleda punând în parte-mi nenumărate și mari vine
 Căci eu nu pot s'arăt iubire acelor care-ți displac.

XCII

Zadarnic ar vrea gându-ți să mi te 'nstrăineze;
 Imi aparții pe viață în viață cât voiu sta
 Căci viața mea o clipă nu are să 'ntârzieze
 Mai mult pe lumea asta de cât iubirea ta.
 Și-așa, n'am a mă teme de cel mai rău din rele
 Căci răul dacă 'ncepe cu viața-am isprăvit
 Iar zilele-mi tu nu poți să 'nveninezi cu ele,
 Cu nestatornicie, cu-al dragostei sfârșit.
 Cum s'ar putea ca viața să 'nveninezi în mine
 Când, ca să mor, ajunge să văd că m'ocoliești.
 E-aceeași fericire trăind iubit de tine
 Sau dacă mor în clipa când nu mă mai iubești.
 Ceva mă face, totuși, pe gânduri iar să fiu:
 Tu te-ai putea preface și eu... eu să nu știu.

XCVIII

De tine sunt departe în astă primăvară
 Pe când April cu toate comorile'i gătit;
 Un duh de tinerețe în toate a pus iară
 Și-alături de el saltă Saturn înveselit.
 Dar nici concert de păsări, nici cea pătrunzătoare
 Mireasmă a câmpii, nici viile culori,
 În suflet nu-mi inspiră vr'un cântec către soare
 Și nici nu mă îmbie ca să privesc la flori.
 Și nici nu mă mai miră cât este de alb crinul,
 Nici roza frăgezime ce are-un trandafir;
 Să aibă de la tine, știu bine, — a vrut destinul.
 Culorile acele ce'n tine le admir.

Și, fără tine, — 'mi pare că iarnă e în cale.
 Iar rozele și crinii doar umbre ale tale.

XCIX

Înfrunt eu îndrăsneala cochetei viorele:
 „De unde, hoasă dragă, mireasma-ți ai furat
 De nu din însuși suflul iubirii dragi a mele?
 Și fala feței tale, văd bine, — ai colorat
 Cu purpura ce'n vâna-i aleargă pe sub piele”.
 Punând alături mâna-ți am osândit și crinul
 Și-un maghiran ce miros din păru-ți a lăsat.
 Doi trandafiri, de teama-ți, pe spini stau ei, cu chinul,
 Roș unul de rușine, alb celalt, speriat.
 Și albul ca și roșul le-a șterpelit un altul
 Și suflul, pe de-asupra, în foi și l'a ascuns,
 Sărmanul, însă-acuma 'și răscumpără păcatul,
 De moarte-l roade-un vierme în inima-i pătruns.
 Văzui flori multe alte, — niciuna însă care
 Să n'aibă de la tine tot ce o face floare.

CII

Deși ar pare altfel, iubirea-mi e mai mare.
 Nu mai puțin iubesc eu dar mai puțin o spun;
 Iubirea nu-i o marfă a căreia valoare
 Să fie trâmbițată ca la mezat un bun.
 Era și primăvară și proaspătă iubirea
 Pe-atunci când, ziua-noaptea, cu cântece-o serbam
 Ca'n Maiu privighetoarea ce-și cântă fericirea
 Dar care'n vară tace. — Cu dânsa semănam.
 Și nu fiind-că vara ar tace'n ea simțirea
 Ce'n triluri preschimbată dumbrăvile ascult,
 Ci pentru că de cântec e copleșită firea
 Și farmecul și-l pierde tot du'cele prea mult.
 Ca ea tac câte-odată nevrând să te'obosesc.
 Spunând, ce știi prea bine, mereu că te iubesc.

CIII

Ce lucruri de nimica, vai, muza-mi povestește
 De tine, deși toate silințele și-a dat;
 Așa cum e subiectul în sine prețuește
 Mai mult de cât când este cu laude 'ncăreat.
 Privește-te 'n oglindă: o față-apare 'n ea
 Nu mă certa într'una că nu mai pot a scrie;
 Ce nimicește faima ce am în poezie
 Și 'nluneacă ori care descriere a mea.
 N'ar fi păcat ca iarăși să 'ncerc a te descrie
 Stricând ce, mai 'nainte, era fără cusur?
 Și să te mai acoper cu ce i-o vorbărie?
 Infrângerea aceasta nu pot să mai îndur.
 Și-apoi, cu mult mai multe oglinzi îți va spune
 De cât se poate 'n versuri, îndrăgostite, pune.

CIV

Nu vei pulea tu nici odată în inima-mi să'mbătrânești.
 Așa erai întâi când ochi-mi cu ochii tăi se întâlneau
 Și-aceeași frumusețe încă și astăzi suf. e u-mi admiră
 Deși trei ierni au smuls pădurii podoabele-a trei veri cerești.
 În toamne galbene și triste s'au preschimbat trei primăveri,
 Și zi cu zi îmbogățil'au pe rând șiragul tău de zile;
 Trei Iunii-au ars, cu-a lor dogoare, miresele a trei Aprile
 De când întâi văzut-am chipu-ți și totuși par-căar fi fost eri.
 Ia seama, însă, frumusețea ce-așa statornică se pare.
 Furiș aleargă ca și'ncetul ac al cadranelor solare
 Și ast-fel dulcea-ți strălucire, în cursul lungii noastre vieți,
 Se schimbă fără să-mi dau seama, deși la fel îmi ești în minte.
 Și, tinerețe fără grijă, mai afă că mult mai 'nainte
 De a te naște fu 'ngropată splendoarea mu'tor frumuseți.

CVI

Când văd, în prăfuite în-folii din trecut
 Descrise cu-atât farmec splendidele ființi,
 Și cum entuziasmul, în ritmuri noi, ferbinți,
 Cântase-atâtea forme ce-acum au dispărut,
 În frunte, ochi și buze, tors, mână și picior
 Eu cred că vechii meșteri au căutat, fatal,
 Să-exprime frumusețea al cărei ideal
 Ești, astăzi tu supremul, unicul meu amor.
 Profeți, ei te vedeau cu-un ochiu-evocator;
 Sunt schițe de pe tine în laudele lor,
 Speranță introdusă în zilnicul lor traiu.
 Dar noi ce față'n față azi te idolatrăm
 Zădarnic în poeme vrem să te lăudăm,
 În fața perfecțiuni-ți suntem lipsiți de gra'u.

CVII

Nici teama-mi și nici cobeza prezicerii acele
 A lumii, ce visează ce-o fi în viitor,
 Nu pot ca să prevadă sfârșit iubirii mele
 Nici chiar în clipa 'n care va fi sortit să mor.
 Mai viu lucește luna pe cer după eclipsă
 Și rîd profetiit înșiși de tot ce-au prevestit
 Că va aduce 'n lume a lunii scurtă lipsă:
 Cutremure, înecuri, rășboiu nefericit..
 Nimic din toate-acestea! — In roua amintirii
 Va dăinui iubirea-mi când ochi 'nchide-voiu
 Căci moartea-aceste versuri lăsa-va nemuririi,
 Ea ce târăște 'n urma-i popoarele șuvoiu.
 Și marmură și-aramă se sfarmă pe morminte,
 Al tău e monumentul eternelor cuvinte.

CVIII

Mai e ceva în minte, ce pana poate scrie.
 Să nu ți-l fi scos martor al sufletului meu?
 Ceva ne mai spus încă, vr'o nouă gingășie
 De murmurat icoanei la care mă 'nchin eu?
 Nimic nu mai e dragă, — ci, ca o rugăciune,
 Eu trebui să spun zilnic ce am mai spus mereu.
 Și, dacă nu e nou, nici vechiu nu e a spune
 Că-mi aparții pe viață și că al tău sunt eu.
 Eternă fiind iubirea în seamă nici nu bagă
 Prefacerile vremii săpate an cu an;
 Pe fruntea-ți noua cută iubirii îi e dragă.
 Și'n timpul ce-o 'ntărește nu vede un dușman.
 Cum una cu vecia e dragostea mea mare
 Ce mai înseamnă timpul și forma trecătoare?

CIX

Nu spune, ah, că falșă e inima-mi, în sine,
 Chiar de-am putut departe, un timp, de tine sta;
 Să mă despart de tine ar fi să rup din mine
 Chiar sufletu-mi ce are, în nuntru-mi, forma ta.
 Iubirea mea în pieptu-ți își are locuința
 Iar dacă-i hoinară se 'ntoarce înapoi
 La timp și 'n timp nu pierde iubirea mea credința
 Ori, dacă are-o vină, o spală 'n lacrimi noi.
 Nu crede că vr'o dată, deși în mine zace
 Atâta slăbiciune și omenesc păcat,
 Că aş putea greșala de neertat a face
 Luând, în schimb, aramă pe aurul curat
 Nici nu există lumea, în ochi-mi, în afară
 De tine, o 'unică și fără preț comoară.

CX

E drept, vai, că încoace și 'ncolo-am alergat
 Și sufletul cu chipuri noi mi-am impestrițat;
 Ce-aveam mai scump eu, estin, vândui fără tocmeli,
 Făcând din noi afecții tot vechile greșeli.
 E drept că adevărul adesea l'am privit
 Piezș, vrând a'l preface în ce aş fi dorit,
 Dar fu o 'ntinerire cest sbucium ce-a lăsat
 Dar chipu-ți dintr'atâtea și-atâtea ce-am visat.
 Acum sfârșite-s toate și'n ochiul meu deschis
 Tot tu ești care semeni perfecției din vis,
 Tot tu rămâi făclia ce'n sufletu-mi ridie
 Și, ca și altădată, idolo'l meu un'c.
 Intâmpină-mă iară cu brațul tău deschis
 Tu care îmi poți face din viață-un paradis.

CXII

Iubirea ta și mila-ți șterg urmele peceții
 Ce-a încrestat scandalul smintit pe fruntea mea;
 De-mi ponegrește vr'unul și altul rostul vieții
 Ce-mi pasă dacă șterge iubirea-ți rana grea.
 Tu-mi ești întreaga lume, deci numai de la tine
 Ori laudă ori ceartă, cu tremur, eu aștept
 Și de la nimeni altul. De rău fac sau fac bine
 Eu caut să văd numai în ochiu-ți înțelept;
 Atâta de departe am aruncat de mine
 Părerile ce alții de mine pot avea
 Că n'aud nici bârfeala nici vorbele de bine
 Și-această nesimțire o tălmăcesc așa:
 In inima-mi întreagă atât de mult trăești
 Că e pustiu și moarte tot ceea ce nu ești.

CXIII

In mintea-mi se trag ochii, când plec de lângă tine.
 Și tocmai ei, ce viață și drum călăuzesc,
 Se zăpăcesc în parte și 'n parte nu văd bine,
 Privesc fără să vadă și văd ce nu privesc.
 Și nu mai spun nimica nici inimi 'ngrijate
 De cele ce în treacăt lumina lor ating
 Și, minții, uită drumul adevărat s'arate,
 Făclii abia aprinse într'inșii ce și sting.
 De-apar în ei urâte ori minunate chipuri,
 Un porumbel sau corbul ce croncăne a rău,
 De-apar într'inșii munții, ori marea, ori nisipuri,
 Din tot și toate dânsii formează chipul tău:
 De tine plină mintea-mi, prea credincioasă ție,
 In zelu-i, face ochii necredincioși să-ți fie.

CXV

Spuneam în versuri o minciună, în versul meu de pân' acum,
 Când îți spuneam că nu se poate mai mult c'atât să te iubesc,
 Căci nu puteam pricepe încă prin ce descânt vrăjitoresc
 O faclă'ar arde și mai tare și fără să se facă scrum.
 Dar Timpul, sub puterea cărui atâtea lucruri se frământ,
 El care tainic se strecoară printre atâtea jurăminte,
 Ce 'ntoarce-a regilor poruncă, ce ruinează-altare sfinte...
 Tot dânsul întefește focul și schimbă cele ce se cânt.
 A Timpului putere, însă, în seamă de aș fi luat
 Eu ți-aș fi spus atâta numai că ai întreaga mea iubire
 Fiind'că-aiunçi era aceasta adevărata mea simțire,
 Afară de ori ce 'ndoială... și de ceva, atunci, uitat:
 Că, un copil fiind Amorul, el trebuie ca să tot crească
 Și, pe nedrept, puneam hotare la ce urma să se mărească.

CXX

Simt parc'o mulțumire că m'ai rănit altdată,
 Căci crâncena durere, ce-atunci am resimțit,
 Azi îmi apleacă 'n fața-ți conștiința-mi vinovată
 Căci nu am nervi de-aramă ori de oșel călit.
 Și dacă de păcatu-mi ai suferit ca mine
 Altdată de păcatu-ți, noi iadul l'am trăit
 Și azi, abia, tiranul ce sunt, iau seama bine
 C'am fost părtaș la răul ce mi-ai pricinuit,
 Ah, dacă fie-cărui ne-ar fi adus aminte
 Măhnirea că în celalt durerea e un chin,
 Eu ție și tu mie cu mult mai înainte
 Ne-am fi întins balsamul ce vindecă deplin.
 Azi îți răscumperi vina iar eu pe-a mea și, vie,
 Durerea fie-cărui de-acum e-o cheazășie.

CXXIII

O, timp, nu vreau ca să te lauzi că poți a face să mă schimb!
 Căci piramidele-ți, într'una pe temelii noi construite,
 Nu sunt de cât o altă cută a unei haine învechite
 Și pentru mine nu mai poartă al noutății roșu nimb.
 Menirea noastră este scurtă, de-aceea-admiră pe 'ntrecut
 Toți oamenii antichitatea de-atâtea ori deja-admirată
 Ne'nchipuim că-a fost anume pentru al nostru gând creată
 Nevrând să știm că alte serii de ochi deja le-au cunoscut.
 Ai tot disprețu-mi; soarta noastră urmeze mâna-ți să'msemneze
 Căci nici trecutul nici prezentul nu pot ca să mă minuneze
 Și nu citesc de cât minciună în monumentul glorios,
 Pe care-l spulberi și-l faci iarăși, grăbit de-a renoi minciuna.
 Cât despre mine iau asupra-mi și jur că, pentru totde-auna,
 În ciuda ta și-a coasii tale îi voi rămâne credincios.

CXXVI

Tu dragă care ești în pragul fermecătoari-adolescențe,
 În mâna ta stă încă timpul cu coasa-i, cu clepsidra-i. și
 În zilele ce trec faci numai de-a 'nainta în tinerețe,
 Când eu, cel care te iubește, mă pierd cu fie-care zi.
 Natura, marea suverană a tot ce poate să creze,
 Avântul tău în timp reține căci ești copilu-i favorit
 Și face-așa ca 'ndemânarea-i frumosu-ți chip să îți păstreze
 În ciuda orelor ce Timpul în contra-ți a deslănțuit.
 Și totuși tu să nu te bizui nici pe voinicile-i speteze,
 Ea poate să te părtinească dar nu să te eternizeze;
 Ii ești doar ca o datorie ce poate ca să prelungească
 Dar Timpului, la urma urmei, va trebui să o plătească.

CXXVIII

Adeseori când tu, ce muzică îmi ești,
 Scoți muzică, în valuri, din vechiul clavecin
 Cu degetele-ți dragi cu cari răscolești
 Vibrările de coarde ce la ureche-mi vin,
 Cât de gelos sunt eu pe clapele ce sar
 Ca să sărute 'n palmă plâpânda mâna ta,
 Iar buzele-mi ce au pretenții la cest dar
 Roșesc de îndrăsneala ce au a săruta.
 Și-ar vrea să facă schimb cu jucăușul lemn
 Ce degetele-ți repezi neîncetat alint
 Și fericesc un ce de-așa ceva nedemn
 Iar buzele-mi sărmane cu muzică le mint.

Dar fie a ta mână, tu clapelor o lasă

Iar gura-ți, consolare, pe buzele-mi apasă!

CXXXII

Ochii tăi ce dragi mi's! — și ei, de milă parcă
 C'atât dispreț de mine e'n inima ta rea,
 Cu o privire blândă să mă mângâe 'ncearcă,
 Invesmântați în negru ca și durerea mea.
 Și'n adevăr, din neguri cel soare-al dimineții
 Nu dă mai mare farmec în Estul larg deschis
 Și nici acel Luceafăr al serii n'a dat feții
 Apusului mai multă privesște de vis
 De cât dau feții tale acei doi ochi în doliu.
 — Dac'al compătimirii înegurat lințoliu
 Le șade-atât de bine fă inima-ți la fel
 Să se înduioșeze de sclavul tău fidel.

Și voiu jura, atuncea că negru-i glorios

Și că ce nu e negru nu poate fi frumos.

CXXXVIII

O cred, — deși știi bine că dragostea mea minte
 Când jură că-i făculă din adevăr curat
 Și sper că și ea crede c'aș fi un fără minte,
 Neștiutor de lume, naiv și bun băiat.
 Și cugetând zadarnic că tânăr ea m'ar crede,
 Deși știe că anii cei buni ai mei s'au dus,
 Eu îi întore fățarnic minciuna ce se vede
 Așa că adevărul de ambii e răpus.
 De ce nu spune, însă, că știe că strâmb jură
 Și pentru ce eu anii că-i uit, așa, mă fac?
 Vai, pentru c'adevărul iluzie nu 'ndură
 Și vârsta 'ndrăgostită ei însăși nu-i pe plac.
 De-aceea mint și minte și țesem împreună
 Un vis de adevăruri din ce-i curat minciună.

CXXXIX

Nu mă chema pe mine să 'ndreptățesc, orbește,
 Măhnirea ce'n cruzimea-ți îmi faci fără-un regret;
 Nu mă răni cu ochii, cu vorba mă lovește,
 Ucide-mă de-odată și nu încet-încet.
 Așa, de pildă, spune că tu iubești aiurea
 Dar de la mine ochii nu 'ntoarce 'n lături și
 Nu cu viclenie ci însăși cu securea
 Cuvântului să cauți de a mă nimici.
 Și, totuși, înc'o scuză iubirea mea așteaptă
 Și-mi zic: cum știe ochi-i că mie 'mi sunt dușmani
 Pe-acei dușmani, pe dată, în altă parte 'ndreaptă
 Să 'ndurereze-acolo pe alții, alți sârmani.
 Dar nu mai face astal cum mai trăesc abia
 Cu ochii, chiar, sfârșește pe veci măhnirea mea.

CXL

Când ai așa cruzime să ai și 'nțelepciune;
 Exagerând disprețu-ți răbdarea-mi nu 'ncerca,
 Ca nu cumva mâhnirea să-mi dea un graiu ce-ar pune
 'N nevoia mea de milă, ven'n în vorba mea.
 De mi-ai urma tu sfatul tu mai degrabă-ai spune
 Că mă iubești chiar dacă nu este-adevărat;
 Pe cel în agonie chiar medicul, cu bune
 Cuvinte, 'ncredințează că mâini e vindecat.
 Aș nebuni eu dacă nădejdea mi-ar apune
 Și-aș spune 'n nebunia-mi tot răul ce-aș putea
 Și știi că 'n astă lume bârfelile nebune
 Găsesc urechi s'asculte și glas a le 'mprăștia.
 /Ca eu să nu-mi pierd mintea și tu să-ți pierzi din fală,
 Privește-mă chiar dacă e inima ta goală.

CXLI

De sigur, nu cu ochii eu te iubesc. Firește!
 Îți văd atâtea lipsuri că ei nici nu te vor,
 Ci inima-mi e-aceea ce-atâta te iubește
 Și 'ntr'una aiurează de tine 'n ciuda lor.
 Urechea-mi, nici ea nu e de vocea-ți încântată;
 Nici pipăitul care-i la rele înclinat,
 Nici gustul, nici mirosul nu se pottesc odată
 La un ospăț de simțuri de tine-alimentat.
 Nici simțuri și nici minte s'oprească nu's în stare
 O inimă nebună de-a te servi fidel
 Pe tine ce, pe-acela ce încă om ar paré,
 Ingenunchezi mândrii-ți și faci un sclav din el.
 Dar dacă ești păcatul în miné vecinic viu
 Tot tu mă faci să sufăr și-așa iar om să fiu.

CXLVI

Sărmane suflet, sâmbur al humei păcătoase,
 Ce, cu puteri dușmane, mereu te răsboești,
 De ce în tine suferi ruine noroioase
 Ca zidu-ți din afară frumos să 'npodobești?
 De ce-atâta risipă c'o locuință care
 Tu știi că-ți este dată pe-atât de scurt soroc!
 Cui-o să treci tu corpul hrănit cu 'mbelșugare?
 Nu viermii profita-vor de-asemena noroc?
 Deci, suflete, mai bine dintr'însul tu trăește
 Și lasă-l să tânjească el, servul tău umil;
 Tu vecinicile bunuri cu chinul lui plătește,
 Nutrește-te pe tine; pe el despoae-mi-l
 Nutrește-te cu Moartea ce din noi se putrește
 Și-odată moartă, Moartea din suflet se sfârșește.

CXLVIII

Vai mie, ce ochi pus'a în capul meu iubirea,
 Ochi ce nu pot să vadă aspectu-adevărat;
 Sau, dacă ei văd bine, e mintea mea, ce știrea
 Ce ochi-mi dă de tine, în ea a preschimbat.
 Și dacă ei proclamă, ce văd, că-i frumusețe,
 Ce 'nseamnă spusa lumii că nu-i de loc așa?
 Și dacă adevărul îmbracă 'n alte fețe,
 Ei cari's robi iubirii, văd totul altcumva.
 Dar cum să fie altfel! Cum ar putea să vază,
 Sărmanii ce de lacrimi și veghe's oboșiți
 Mai limpede, mai bine? — Și 'n ceruri luminează,
 Cel soare, atunci numai când norii's risipiți.
 O, patimă șireată, în lacrimi mă ții
 Ca ochii să nu vadă cum singură te știi.

Tip. „**FINANȚE ȘI INDUSTRIE**“
Societate Anonimă Română
București—Str. Poetul Macedonschi 3
Telefon 2.14.03

Bibliotecă
Stațiunii Chimice
„**BUCUREȘTI**“